

АРХИВИСТИЧКО
ДРУШТВО
СРБИЈЕ

Карнегијева 2
11000 Београд
Телефон: +381(0)11/33-70-81, локал 125
Моб. тел: +381(0)65-3222-729
Факс: 032/342-860
e-mail: arhivistickodrustvosrbije@gmail.com

ИЗВЕШТАЈ О ОДРЖАНОМ

МЕЂУНАРОДНОМ АРХИВИСТИЧКОМ САВЕТОВАЊУ „НОВИ САД 2021.“

АРХИВИ – ПРОШЛОСТ КОЈА ТРАЈЕ

Организовање смо започели на саветовању у Нишу 2020. када је директор Архива Војводине др Небојша Кузмановић прихватио изазов да његова установа буде домаћин конференције 2021. године. Чланови Извршног одбора прихватили су предлог да се конференција одржи у Новом Саду. Одлучили смо се и за тему, *Архиви – прошлост која траје* и одредили подтеме: *Нова архивска стварност; Архивске зграде и архивска грађа - садашњост и будућност и Извори за повесницу*. Одмах смо послали позиве архивима и архивистима у земљи и окружењу, уз извесну дозу опреза, да ли ћемо успети да поред пандемије, одржимо саветовање.

После званичне одлуке чланова Извршног одбора, прихватањем велике већине излагача да учествују у раду Саветовања, а након завршеног Конкурса Министарства културе и информисања, на коме смо добили 300.00,00 динара за организацију Саветовања, тачније, само за део смештаја учесника у хотелу, те није било финансијских средстава за припрему и штампу пропагандног материјала за овогодишње Саветовање (блокчићи, кесе, фасцикле, плакати, билборди, програми).

У првој половини 2021. године, примили смо 50 резимеа радова које су припремили 53 аутора и коаутора, да би што услед епидемије, што услед немогућности појединих аутора да одговоре захтевима Редакције и уредника, дошло се до 39 реферата из пера 42 аутора.

Саветовање у Нишу одржано је 2020. први пут у околностима пандемије, када смо због стотинак заражених у Србији били на ивици да одустанемо од организације. Овогодишње, које се припремало у много тежим околностима него прошлостогодишње (почетком октобра 2021. дневно је било по 7.000 заражених од 25.000 тестираних у Србији) доноси нам сазнање да се морамо прилагодити ванредним околностима, које су биле довољно озбиљне да у многа места промене начин рада архива и архивиста.

Новоусвојени закон о архивској грађи и делатности, није у потпуности заживео због многих подзаконских аката који су у процедури усвајања, те смо са том спознајом кренули у организацију Међународног архивистичког саветовања „Нови Сад 2021“ под слоганом **АРХИВИ – ПРОШЛОСТ КОЈА ТРАЈЕ**.

Директор Архива Војводине, др Небојша Кузмановић, био је не само домаћин саветовања, него и један од покровитеља, заједно са Министарством културе и информисања РС. На свечаности отварања у име Министарства културе и информисања својим присуством нам је указао част шеф Кабинета госпође Маје Гојковић, Потпредседнице Владе и министарке културе, господин Бранислав Маричић. Он је пригодним речима поздравио учеснике и званично отворио конференцију.

Конферансије сва три дана трајања конференције, колегиница из Архива Војводине Ивана Гојковић, на отварању највила је промотивни филм о Архиву Војводине, чиме је званично започела свечана церемонија. Скупу се после тога обратио речима добродошлице директор Архива Војводине, др Небојша Кузмановић. После њега поздравни говор одражали су: Лела Павловић, председница АДС, Славица Соломун у име Државног архива Србије, бројни гости, мр Сејдалија Гушић, председник Друштва архивских радника Федерације БиХ, Душан Поповић, председник Удружења архивских радника Републике Српске, Стјепан Прутки, из Државног архива Вуковара, Иво Орешковић, у име Хрватског архивистичког друштва, директор Архива Босне и Херцеговине, госпођа Данијела Мрда; у име Словеначког архивског друштва госпођа Александра Павшич – Милост из Покрајинског архива у Новој Горици.

Поред колега који су говорили о сарадњи и значају саветовања били су присутни председница Друштва архивских радника Војводине, госпођа Љубица Будаћ, директори и колеге учесници из Архива Војводине, Историјског архива Града Новог Сада, Државног архива Србије, Архива Југославије, историјских архива Ниша, Краљева, Крушевца, Ужица, Зајечара, Кикинде, Београда, Враћа, Панчева, Зрењанина, Пожаревца, Архива Шумадије-Крагујевац, Чачка, Суботице, Сремске Митровице, Лесковца, Војног архива Србије, Архива Брчко дистрикта (БиХ), Архива Босне и Херцеговине, Државног архива у Вуковару, Осијеку, Дубровнику, Хисторијског архива Сарајева, Архива Републике Српске, Архива Федерације БиХ, Архива Босне и Херцеговине, Архива из Нове Горице. У радном делу учествовали су историчари, научни радници из Института за савремену историју, Института за новију историју Србије и Филолошког факултета Универзитета у Београду и Филозофског факултета Свеучилишта у Загребу. Тако учимо једни од других и сазнајемо много више него што бисмо да остајемо у својим уско стручним истраживањима. Са нама су били и наши први сарадници на терену, представници регистратура, који су учествовали у реализацији радионице за архиваре. Као дугогодишњи пријатељи Саветовања са нама су били : *Тревис д.о.о. Београд* и *Digital Archiving Solutions ДАРС д.о.о. Београд* и *Металсистеми Крагујевац*.

У име партнера у организацији Саветовања, као представник Државног архива Србије, у име директора др Мирослава Перишића, обратила се Славица Соломун, начелник у одељењу у Железнику, која је навела које је правилнике до сада усвојило Министарство културе и информисања РС:

- **Правилник о ближим мерама заштите архивске грађе** ("Службени гласник РС", бр. 29/2021)
- **Правилник о условима и начину ревизије архивских фондова и збирки у архивима** („Службени гласник РС“ бр. 29/2021) и
- **Правилник о обрасцу и начину коришћења службене легитимације овлашћеног лица у вршењу стручног надзора у заштити архивске грађе и документарног материјала ван архива** („Службени гласник РС“ бр. 24/2021)

Радне групе ангажоване на изради Закона о регистрима и Закона о евиденцијама израдиле су предлоге ова два закона и доставиле их Министарству културе и информисања РС.

Израђени су и предлози правилника које прописује министар културе и информисања и тренутно су на разматрању и правно-техничком уобличавању:

- **Правилник о ближим условима за оснивање и почетак рада и обављање делатности архива**
- **Правилник о ближим условима за обезбеђење одговарајућег простора и опреме за смештај и заштиту архивске грађе и документарног материјала код ствараоца и имаоца архивске грађе и документарног материјала**
- **Правилник о начину и ближим условима за спровођење превентивне заштите архивске грађе у јавним архивима и архивске грађе и документарног материјала код ствараоца и имаоца архивске грађе и документарног материјала у Републици Србији**
- **Правилник о ближим условима и начину коришћења архивске грађе**
- **Правилник о ближим условима и начину предаје архивске грађе јавним архивима**
- **Правилник о начину и ближим условима за конзервацију и рестаурацију архивске грађе у јавним архивима**

- **Правилник о условима и начину стицања стручних звања у архивској делатности**
- **Правилник о плану и програму стручног оспособљавања запослених у архивима, програму стручног испита и начину његовог полагања (БОДОВНА ЛИСТА) и**
- **Правилник о обрасцу архивске књиге**

У оквиру надлежности Државног архива Србије у току је израда предлога стручних упутстава, од којих су неки готови и чекају разматрање:

- **Правилник о методологији вршења стручног надзора који обављају матични архиви**
- **Препорука о условима и начину образовања архивског фонда и архивске збирке**
- **Упутство о сређивању архивских фондова државних органа и организација, органа територијалне аутономије и јединица локалне самоуправе, установа, јавних предузећа, ималаца јавних овлашћења, привредних друштава, предузетника, лица која обављају регистровану делатност, верских заједница, као и других правних лица**
- **Упутство о сређивању личних и породичних фондова**
- **Упутство о садржини, начину вођења и изради аналитичког инвентара, регеста и пописа предмета**
- **Упутство о садржини и начину израде водича кроз архивску грађу архива у Србији**

Колегиница Славица Соломун нас је подсетила да се у архивима одржава обука за рад у Информационом систему АРХИС упркос неповољној епидемиолошкој ситуацији због које у неким архивима била и отказивана. Према њеним сазнањима, остало је још седам архива у којима треба да се одржи обука те да се надају да да ће и то бити ускоро обављено. Стручњаци који врше обуку, колеге из Државног архива Србије, одржали су и на Саветовању предавања.

После поздравне речи и излагања колегинице Славице Соломун приказан је промотивни филм *Homo Archivist* који су приредиле колеге из Националног архива Републике Кореје. Филм је приказан на Конгресу Међународног архивског савета који је одржан од 5. до 10. септембра 2016. године у Сеулу. На позив корејских колега, делегација коју су чинили представници Државног архива Србије, Министарства културе и информисања РС и Министарства државне управе и локалне самоуправе РС боравила је од 16. до 23. септембра 2017. године у посети Националном архиву Републике Кореје и учествовала у раду Међународне радионице о дигиталним архивима. Том приликом је нашој делегацији приказан поменути филм у коме корејске колеге на веома ефектан начин, кроз историју записа од оних који су се чували само у сећањима, преко употребе слика, симбола, слова, снимања звука и покрета, до компјутера и дигиталних записа говоре како о развоју човечанства и потреби очувања сећања, тако и о опасности због могућности нестанка података, истичући кључну улогу архива и архивиста у очувању података, односно сазнања о развоју и постојању човечанства.

После званичног отварања, др Влатка Лемић, из удружења ИКАРУС Хрватска, приказала је пројекте на којима раде као огранак европског удружења ИКАРУС и позвала на сарадњу установе и удружења из Србије и окружења.

Представљен је 4. број *Зборника радова* са Међународног саветовања архивиста „НИШ 2021“, одржаног од 7. до 9. октобра 2020. у Нишу. Објављено је 38 радова архивиста и научних радника из Србије, Републике Српске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске и Бугарске. Издавач је Архивистичко друштво Србије, уредник Слободанка Цветковић, а чланови Редакције: Ненад Војиновић, Јасмина Живковић, Милорад Јовановић, Бошко Ракић и Марија Тодоровић. Текстовете је лектурисао Слободан Николић, технички уредила Зорица Смиловић, резимеа је на енглески превела Данијела Јовановић, док је превод текста са бугарског урадио Цветко Иванов. Зборник је штампан у Штампарији „Графопринт“ Горњи Милановац, на 587 страна. Финансијска средства обезбедило је Министарство културе и информисања. У представљању *Зборника* учествовали су Милена Субић, др Љубинка Шкондрић, рецензент и Лела Павловић, која се посебно захвалила и истакла рад и залагање колегинице Слободанке Цветковић, уреднице Зборника која због оправданих разлога није могла да присуствује саветовању.

Представио се и овогодишњи пријатељ саветовања *Тревис доо Београд*.

Први радни дан саветовања, четвртак, 7. октобар био је на тему *Извори за повесницу*. Са радом се започело у 9,30 часова. Модератори су били Славица Соломун и Стјепан Прутки. Од предвиђених 12 предавача у програму, излагало је 11 (Омер Зулић је био спречен).

Између две сесије одржана је промоција књиге која је резултат сарадње историјских архива Ужица, Краљева, Архива Српске Православне Цркве, Архива Војводине, Архива РС и Удружења архивских радника РС. У представљању књиге учествовали су директор Архива Војводине др Небојша Кузмановић, приређивач књиге Жељко Марковић, др Саша Марковић, декан Педагошког факултета у Сомбору Универзитета у Новом Саду, Урош Парезановић из Краљевског дома Карађорђевића. Покровитељ првог издања ове књиге у Србији је Њ.К.В. Престолонаследник Александар.

У наставку сесије од 12,30 часова на исту тему, модератори су били др Светлана Стефановић и Александра Пијук Пејчић. Од у програму предвиђених 12 предавања, презентовано је 11 (није учествовала Татјана Сегединчев).

У четвртак се упоредо одвијала и Радионица за архиваре у времену од 10,30 до 14,00 часова. На њој је учествовало укупно 16 полазника из 11 регистратура са подручја архива из Ужица, Крагујевца, Новог Сада, Ниша, Београда и Пожаревца. Са њима су радиле колеге из спољних служби 13 архива у Србији: Ужица, Чачка, Београда, Новог Сада, Крагујевца, Пожаревца, Крушевца, Лесковца, Косова и Метохије, Ниша, Сремске Митровице, Војног архива, Архива Војводине. Славица Соломун из Државног архива Србије је у дискусији појаснила подзаконска акта везана за превентивну заштиту која су у процедури. Од наведених предавача у програму Радионице, није учествовала др Татјана Кикић. Уместо ње, радионици се придружио сада већ пензионисани колега Бошко Ракић, и активно учествовао у раду и давао предлоге. О раду радионице јавност ће бити упозната кроз посебан извештај.

У оквиру програма Радионице додељене су Захвалнице двома регистратурама. На расписан Конкурс Извршног одбора АДС за избор „Најбоље регистратуре“ за 2021. пријавиле су се само две регистратуре. Одлука Комисије је била да ове године не доделимо „Признање“, али је постигнута сагласност да обе регистратуре, *Предузеће за телекомуникације „Телеком Србија“ АД Београд Нишка Регија и Предузеће „ЗЛАТИБОРАЦ АГРАР Д.О.О. Мачкат* које испуњавају све критеријуме за учешће на Кункурсу, добију Захвалницу. Похвалили смо архивске саветнике Стојанку Бојовић, Невену Крабашевић, Службе заштите архивске грађе и документарног материјала ван архива ИА Ниш и Мирослава Дучића, архивског саветника и начелника Службе у ИА Ужице, који су предложили регистратуре којима су пружали стручну помоћ.

Након слободног поподнева приређена је свечана вечера.

У петак 8.октобра, пре друге сесије, представљен је *Архивски гласник* бр. 15 (за 2020. годину). О малом јубилеју, досадашњим бројевима часописа, о значају за струку и раду на добијању што више правих информација из свих архива у Србији говорили су: Љиљана Дожих, уредник, Јасмина Живковић, сарадник у скоро свим бројевима часописа и

Лела Павловић, председница АДС у име издавача. Упућен је позив за достављање предлога за тему броја и за достављање прилога за 16 број *Архивског гласника*.

Друга сесија чији су модератори били Југослав Вељковски и Горан Милосављевић била је на две теме: *Нова архивска стварност; Архивске зграде и архивска грађа-садашњост и будућност*. На програму је било 14 предвиђених, али је пред публиком презентовано 13 реферата. Имали смо велику част да је другом радном дану саветовања са нама био директор Холокауст Меморијалног Центра у Будимпешти др Тамаш Ковач са сарадницима.

Закључке је дефинисала и изнела трочлана Комисија (Милена Поповић Субић, Славица Солумун и Јасмина Живковић), те је након краће дискусије Саветовање завршено у 14,00 часова.

Опште је мишљење да је Међународно архивистичко саветовање „Нови Сад 2021“ одржано у Новом Саду од 6. до 8. октобра 2021. у организационом и радном делу добро осмишљено, да су публикације које су штампане, Зборник радова бр. 4 и Архивски гласник бр. 15, достигли завидни ниво, на шта можемо бити поносни и захвални ауторима радова, редакцијама, Извршном и Надзорном одбору АДС.

Посебно желим да се захвалим колегама који воде Службу заштите архивске грађе ван архива који су се ангажовали и позвали представнике регистратура са својих територија што је умногоме помогло одржавању конференције.

Захваљујемо се Архиву Војводине, директору Небојши Кузмановићу који је финансирао део смештаја учесника у хотелу и штампане целокупног пропагандног материјала, а запосленима из Архива Војводине за пружену логистичку помоћ, директорима архива у Србији који су присуствовали Саветовању или су својим колегама омогућили да дођу на конференцију,

За организацију Саветовања желим да се захвалим колегиници Слободанки Цветковић вишем архивисти из Пожаревца, уреднику Зборника радова, на великом ангажовању, труду око реализовања стручног дела, а која из објективних разлога није могла да присуствује конференцији. Захвалност дугујем и колегиници Љиљи Дожић, архивском саветнику руководиоцу у Архиву Војводине, уреднику информативног билтена *Архивски гласник*, која активно учествује у организацији стручног дела саветовања.

Захваљујем се и Комисији за закључке, чији су чланови: Милена Поповић Субић, архивски саветник Архива Војводине, Славица Солумун, архивски саветник из Државног

архива Србије и др Јасмини Живковић, архивском саветнику из Историјског архива
Пожаревац.

Уједно желим да честитам свим учесницима на успешном, петом по реду
тродневном саветовању, да се у здрављу и весељу видимо идуће године у бољим
епидемиолошким и финансијским условима.

Лела Павловић,
Председница АДС